

Material na posiedzenie:

**Komisji Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej Rady Miejskiej
w Sosnowcu w dniu 22.09.2022 r.**

**Informacja na temat placówek opiekuńczo – wychowawczych
w Sosnowcu**

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Sosnowcu

Wrzesień 2022

I. Standardy opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze realizują zadania określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020, poz. 821) oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r., w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011, Nr 292, poz. 1720).

Przedmiotem działalności placówek jest zapewnienie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej całodobowej, ciągłej lub okresowej opieki i wychowania, rozumianej jako zaspokojenie potrzeb życiowych dziecka, co najmniej na poziomie obowiązującego standardu opieki i wychowania.

W Sosnowcu funkcjonuje 10 Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych zlokalizowanych w różnych dzielnicach naszego miasta oraz Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych przy ul. Piwnika – Ponurego 9.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze mieszczą się w lokalach mieszkalnych i są koedukacyjne, o charakterze socjalizacyjnym. Nadrzędnym ich celem jest zapewnienie całodobowej opieki dzieciom trwale lub okresowo pozbawionym opieki rodziny własnej, prowadzenie działań zmierzających do wychowania dziecka w środowisku rodzinnym, przygotowanie młodzieży do samodzielnego życia po opuszczeniu placówki.

W czerwcu br. do nowych mieszkań przy ul. Dęblińskiej i ul. Warszawskiej przeprowadziły się 2 placówki, a w miesiącu wrześniu do mieszkania przy ul. Małachowskiego przeprowadzi się kolejna. Tym samym budynek zlokalizowany przy ul. Szczecińskiej, gdzie mieściły się wspomniane wyżej 3 placówki zostanie opuszczony.

Placówki dysponują łącznie 114 miejscami statutowymi dla dzieci powyżej 10 roku życia. W chwili obecnej jesteśmy w trakcie działań proceduralnych zmierzających do uzyskania liczby 118 miejsc w naszych jednostkach. Fizycznie miejsca te są już przygotowane.

Wykaz placówek opiekuńczo – wychowawczych w Sosnowcu

Lp	Nazwa placówki	Adres	Liczba miejsc obecnie	Liczba miejsc docelowych
1.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1	Sosnowiec ul. Piwnika Ponurego 9	14	14
2.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2	Sosnowiec ul. 3 Maja 5/6-9	10	10

3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3	Sosnowiec ul. Niwecka 22/I/15	8	9
4.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5	Sosnowiec ul. 3 Maja 5/5	10	10
5.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6	Sosnowiec ul. Warszawska 6a/1	13	14
6.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 7	Sosnowiec ul. Małachowskiego 36/11	11	9
7.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 8	Sosnowiec ul. Dęblińska 1/2	12	14
8.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 9	Sosnowiec ul. Koszalińska 51	13	14
9.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 10	Sosnowiec ul. Koszalińska 53	14	14
10.	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 11	Sosnowiec ul. Niwecka 22/I/16	9	10
		Suma miejsc:	114	118

Do placówek kierowane są przez organizatora pieczy zastępczej dzieci z Sosnowca. W przypadku wolnych miejsc w placówce możliwe jest przyjęcie dziecka z innego powiatu. Wychowankowie **przyjmowani są na podstawie postanowienia Sądu**. Istnieje możliwość przyjęcia dziecka wymagającego natychmiastowej opieki bez skierowania np. doprowadzonego przez policję lub inne służby, na wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej - **tzw. przyjęcie interwencyjne**.

Zwolnienie dziecka z placówki odbywa się wyłącznie na podstawie postanowienia Sądu lub w chwili osiągnięcia przez wychowanka pełnoletności.

Tryb przyjęcia wychowanków do placówek w latach 2019 – 2022

Tryb przyjęcia dziecka	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r. /do 31.08/
Interwencja	21	12	23	9
Postanowienie sądu	20	18	20	14
Na wniosek dziecka/rodziców, osób trzecich	5	5	0	5
Razem	46	35	43	28

Na dzień 12.09.2022 r. w sosnowieckich placówkach przebywało 107 dzieci. Liczebność wychowanków jest dynamiczną zmienną, gdyż w każdej chwili koniecznym może być zabezpieczenie dziecka w przypadku interwencji, skreślenie z ewidencji małoletniego co do którego sąd zmienił zarządzenia opiekuńcze lub pełnoletniego, którego wolą jest opuszczenie placówki. Ponadto na bieżąco sąd kieruje zapytania o możliwość umieszczenia małoletniego i wskazanie placówki dla niego, w razie kiedy zaistnieje taka konieczność w prowadzonym postępowaniu.

Struktura wiekowa wychowanków w placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Placówka	Poniżej 10 r.ż.	10 - 14 r.ż.	15 – 18 r.ż.	Razem
POW 1	1	7	3	11
POW 2	1	1	7	9
POW 3	2	5	2	9
POW 5	2	1	5	8
POW 6	0	7	4	11
POW 7	0	3	6	9
POW 8	1	5	8	14
POW 9	2	3	9	14
POW 10	3	6	4	13
POW 11	1	2	6	9
Razem	13	40	54	107

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, iż w placówkach są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia. Młodsze mogą być umieszczone z uwagi na pobyt ich matki lub ojca oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia lub dotyczy rodzeństwa.

Na dzień 12.09.2022 r. w naszych placówkach przebywa łącznie 13 dzieci poniżej 10 roku życia. Ich pobyt w większości przypadków jest wynikiem interwencji policji oraz brakiem miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, choć zdarza się również, że Sąd Rodzinny zwraca się z zapytaniem o umieszczenie małego dziecka w placówce.

Wśród 13 dzieci młodszych, 9 wychowanków przebywa w placówkach ze swoim starszym rodzeństwem (również z uwagi na rodzeństwo przyrodnie), a pobyt 4 dzieci uwarunkowany jest brakiem możliwości umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej. Nadmienić również należy, że żadne z tych dzieci nie ma uregulowanej sytuacji prawnej.

Placówki podejmują działania i starania, aby okres pobytu naszych wychowanków był jak najkrótszy. Nadrzędnym celem zawsze jest dobro dziecka i możliwość zaspokojenia jego potrzeb. Personel dba o to, aby pobyt dziecka był jak najbardziej zbliżony do warunków domowych, aby czuło się ono bezpieczne i zaopiekowane. Staramy się je wspierać na każdym kroku i walczyć ze wszystkimi przeciwnościami. Wymaga to ogromnego zaangażowania oraz empatii wszystkich dorosłych. W przypadku każdego wychowanka kształtuje się właściwe postawy społeczne oraz przygotowuje do samodzielności, wzmocniamy jego poczucie wartości oraz troszczymy się o relacje z najbliższymi. Mimo różnych trudności dziecko musi wiedzieć, że zawsze może liczyć na opiekunów w placówce.

Ruch wychowanków Placówek w latach 2018-2022

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022r. /31.08/
Liczba dzieci w placówkach (na 31.12)	111	116	110	113	111
Liczba dzieci przyjętych	28	46	35	43	28
Liczba dzieci skreślonych w tym:	48	41	41	40	30
powrót do domu	12	7	18	15	10
rodz. zastępcza	5	6	3	10	4
rodz. adopcyjna	0	0	0	0	0
pełnoletnie/dom	9	6	6	5	3
mieszkania chronione/treningowe/MZZL	18	12	7	7	9
pełnoletnie/ucieczka	2	9	4	1	4
inne /np. inna pl. opiekuńcza lub lecznicza/	2	1	3	2	0

Dla wychowanków organizowane są indywidualne i grupowe zajęcia, które mają na celu zaspokojenie potrzeb psychicznych, zapobieganie deprivacji emocjonalnej, łagodzenie lęków i stresów związanych z oderwaniem od środowiska rodzinnego, stymulację

ogólnorozwojową, organizację czasu wolnego, rozwijanie uzdolnień i pasji, naukę współdziałania w grupie, integrację, rozwijanie wrażliwości artystycznej.

Wychowawcy wraz z dziećmi prowadzą gospodarstwa domowe. Razem współdziałają oraz dzielą obowiązki w zakresie utrzymania czystości, gotowania, zakupów spożywczych, odzieżowych czy środków czystości, dbają o realizację obowiązku szkolnego, stan zdrowia dziecka, rozwijanie zainteresowań, przygotowanie do samodzielności oraz tworzenie życzliwej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa. Wychowawcy wspierani są przez psychologa, pedagoga i pracownika socjalnego. Każdy ze specjalistów ma pod opieką 3 lub 4 placówki.

Nasi wychowankowie mają dużo trudności edukacyjnych z uwagi na wcześniejsze zaniedbania edukacyjne. Mimo to, dzięki wsparciu, mobilizacji i pomocy duży odsetek z nich uzyskuje promocje do następnej klasy. Dane pokazuje tabela poniżej.

Osiągnięcia szkolne wychowanków placówek w latach 2018 – 2022

Rok (stan na 30.06)	Liczba dzieci szkolnych	Liczba otrzymanych promocji szkolnych	Wskaźnik procentowy
2018 r.	124	111	89,50%
2019 r.	103	89	86,40%
2020 r.	111	98	88,30%
2021 r.	102	93	91,20%
2022 r.	107	88	82,20%

Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze w Sosnowcu starają się zagospodarować czas wolny wychowanków w sposób atrakcyjny i zgodny z pomysłami dzieci. Dzięki zaangażowaniu naszych pracowników oraz pomocy osób z zewnątrz wychowankowie mogą uczestniczyć w wycieczkach, korzystać z pływalni, lodowiska, brać udział w spektaklach teatralnych, kinowych, uczestniczyć w zorganizowanych zajęciach sportowych, plastycznych, muzycznych.

Szczególony czas to wakacje letnie kiedy dzieci wyjeżdżają na kolonie i obozy. Co roku podróżują do ciekawych miejsc, by poznać nasz piękny kraj i odpocząć po szkolnych trudach.

W roku bieżącym, podobnie jak to miało miejsce w latach poprzednich nasi wychowankowie uczestniczyli w koloniach letnich. W roku bieżącym z tego rodzaju wypoczynku skorzystało 64 wychowanków. Środki na ten cel pochodziły z bonu turystycznego (kwota 9.000,00 zł) oraz ze środków świadczenia wychowawczego (kwota 99.160,00 zł).

Organizacja wypoczynku letniego przez placówki w latach 2018 – 2022

	Liczba uczestników	Miejscowość
2018 r.	73 dzieci	Niechorze
2019 r.	71 dzieci	Sianożęty/Ustronie Morskie
2020 r.	34 dzieci	Ustroń / Wisła
2021 r.	84 dzieci	Ustroń
2022 r.	64 dzieci	Murzasiczle

Ogromnym wsparciem w organizacji wypoczynku letniego dla dzieci są nasi darczyńcy i sponsorzy, którzy przyczyniają się do tego, że jest to czas radości i rozwoju osobistego wychowanków. Wartość tej pomocy wyniosła łącznie 46.450,00 zł. Dzieci wyjechały do ośrodków w Murzasiczle, w Rabce, Piwnicznej oraz w Rymanowie. Z tej formy wsparcia skorzystało 20 wychowanków. Ze środków bonu turystycznego zostały dofinansowane w okresie letnim wycieczki do Energylandii (38 osób), wyjazd na jurę ze zwiedzaniem Zamku w Ogrodzieńcu (12 osób).

Poniżej zestawienie zorganizowanych podróży dużych i małych, w których wzięli udział nasi wychowankowie w czasie wakacji 2022 r.

Termin	Miejscowość	Liczba uczestników	Organizator	Forma wypoczynku
04 – 13.07.2022	Piwniczna Zdrój	1 dziecko	Fundacja Novis Plus, Gabriela Events	Kolonie
06 – 16.07.2022	Murzasiczle	27 dzieci	UTP Firma Standard	Kolonie
10 – 17.07.2022	Zawoja	3 dzieci	Klub sportowy JavaFit	Obóz sportowy
16 – 26.07.2022	Murzasiczle	37 dzieci	UTP Firma Standard	Kolonie
20 – 27.07.2022	Murzasiczle	5 dzieci	Biuro Turystyczne Polbooking	Kolonie

03 – 12.08.2022	Rymanów Zdrój	3 dzieci	Fundacja Novis Plus, Gabriela Events	Kolonie
16 – 29.08.2022	Kąty Rybackie	1 dziecko	Caritas Polska	Kolonie
22 – 31.08.2022	Rabka Zdrój	11 dzieci	Fundacja Novis Plus, Gabriela Events	Kolonie
28.07.2022	Zator Energylandia	38 dzieci	Biuro Travel with Extreme Homies	Wycieczka
18.08.2022	Ogrodzieniec	12 dzieci	Biuro Travel with Extreme Homies	Wycieczka
09.09.2022	Tychy, Park Wodny	11 dzieci	Biuro Travel with Extreme Homies	Wycieczka

Podkreślić należy również ogromne zaangażowanie naszych wychowawców, którzy starali się umilać wolny czas naszym wychowankom w miarę własnych możliwości. Starali się aktywnie spędzać każdy dzień wakacji. Organizowali oni dzieciom wyjścia m.in. na basen na terenie Sosnowca i miast ościennych, Wake Zone Stawiki, Plac Wodny i Zamek w Będzinie, Górkę Środulską, do Mini ZOO i Skate Parku, Parku Zielona, Parku Trampolin, kina, nad zalew Pogoria, zalew Sosina, wyjazdy do Siewierza, Tarnowskich Gór, Parku Śląskiego, Goczałkowic, na Jurę Krakowsko – Częstochowską, oraz organizowali warsztaty kulinarne, filmowe, krawieckie, plastyczne, gry terenowe, rozgrywki sportowe i wycieczki rowerowe.

Istotną kwestią z którą musimy się mierzyć jest umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych coraz większej liczby wychowanków zdemoralizowanych, odurzających się, leczonych psychiatrycznie, niedostosowanych społecznie oraz małych wiekiem. Placówka opiekuńczo – wychowawcza jest typową placówką socjalizacyjną. Ma za zadanie sprawować opiekę nad dzieckiem, zaspakajać jego podstawowe potrzeby oraz pracować z rodziną tak aby pobyt małoletniego był w niej jak najkrótszy. Nie dysponujemy narzędziami diagnostycznymi oraz terapeutycznymi czy resocjalizacyjnymi, nie posiadamy kadry z uprawnieniami do pracy z dzieckiem trudnym, ani personelu medycznego. Mimo wielu starań nie jesteśmy w stanie fachowo pomóc dziecku oraz mamy ograniczone możliwości w tym zakresie. Ma to niestety niekorzystny wpływ na pozostałych wychowanków oraz działa dezorganizacyjnie na pracę i funkcjonowanie placówki. Młodsze dzieci czerpią wzorce z niewłaściwych zachowań, zdemoralizowani wychowankowie czują się bezkarni, a te z zaburzeniami psychicznymi nie są wspierane tak jak powinny w placówce leczniczej. Niejednokrotnie dziecko trudne jest zagrożeniem dla siebie samego i pozostałych wychowanków czy personelu. W tych sytuacjach musi odnaleźć się wychowawca obciążony

obowiązkami dnia codziennego oraz który przede wszystkim ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo dzieci.

Coraz częściej słyszymy od lekarzy psychiatrów, że na co dzień z tak obciążonymi dziećmi powinni pracować terapeuci behawioralni. Byłoby to ogromne wsparcie dla psychologa, pedagoga czy wychowawców, ale nie naprawiłoby to osłabionego systemu opieki nad dzieckiem trudnym i na pewno zmieniło radykalnie profil placówki. Dzieci chore muszą być umieszczane w placówkach leczniczych, zdemoralizowane w resocjalizacyjnych, a małe w rodzinnej pieczy zastępczej. Wtedy placówka socjalizacyjna może skupić się na realizacji nadrzędnych zadań na wysokim poziomie.

II. Zatrudnienie

W Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych i w Placówkach Opiekuńczo -Wychowawczych Nr 1 -11 na dzień 31.08.2022 r. zatrudnionych jest 101 osób. Część osób zatrudnionych jest w niepełnym wymiarze czasu pracy, co w przeliczeniu na etaty w sierpniu 2022 wynosi 92 etaty. Wśród liczby osób zatrudnionych są osoby nieobecne w pracy z tytułu zwolnień lekarskich, urlopów macierzyńskich i wychowawczych.

Wynagrodzenie pracowników Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w 2022 r

Stanowisko	Wynagrodzenie zasadnicze na 31.08.2022	Wynagrodzenie zasadnicze od 01.10.2022	Dodatek funkcyjny
młodszy wychowawca	3100	3400	-----
wychowawca	3200 – 3300	3500 - 3600	-----
starszy wychowawca	3300 – 3400	3600 - 3700	-----
koordynator placówki	3400	3700	800

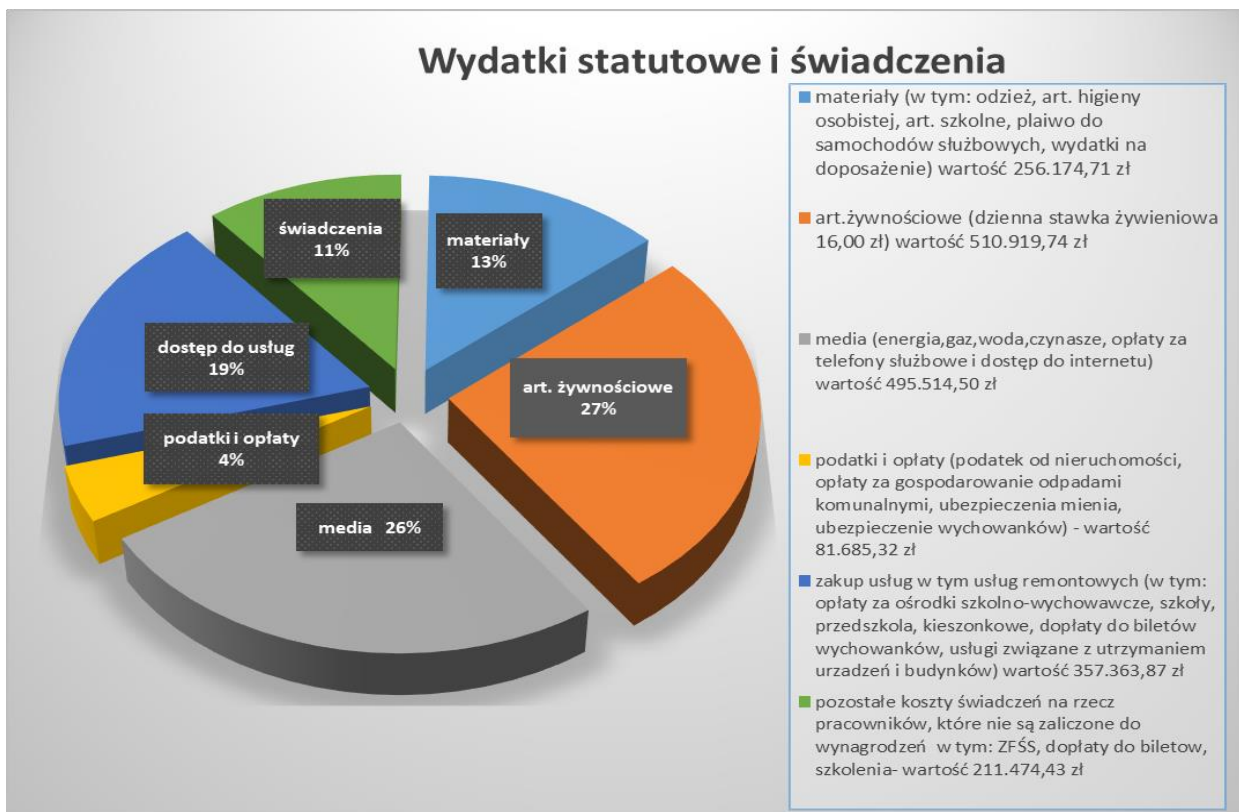
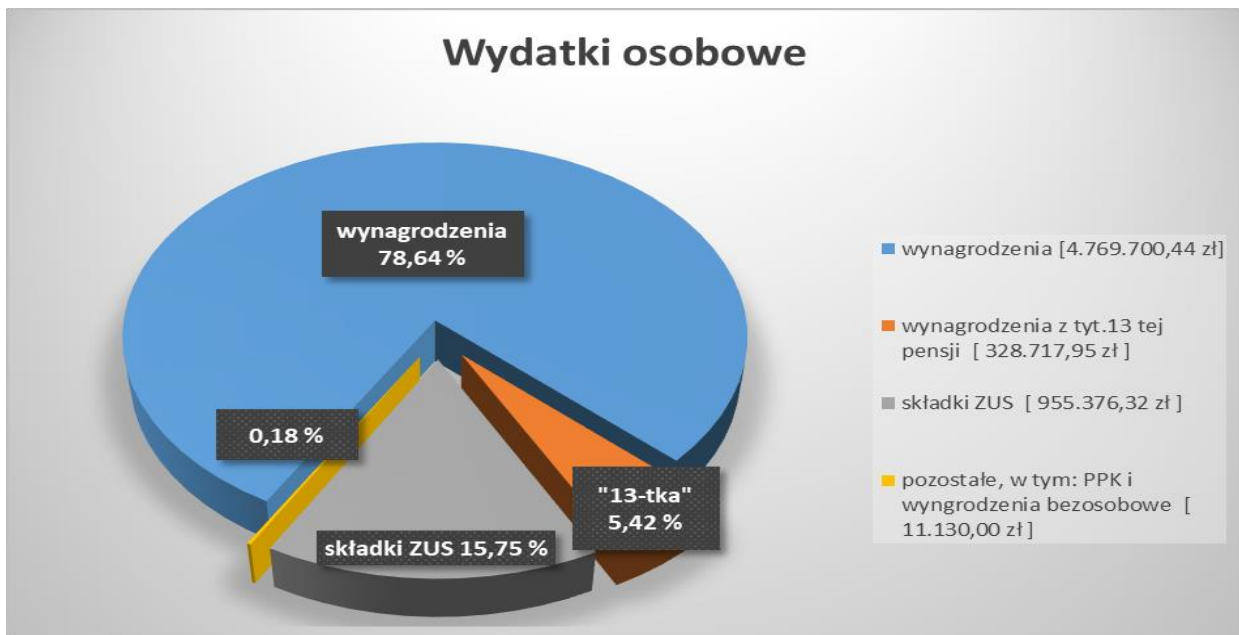
Miesięczne wynagrodzenia wychowawców składa się z:

- wynagrodzenia zasadniczego,
- dodatku za wysługę lat – średnio miesięcznie 383 zł (brutto) na etat,
- dodatku za pracę w porze nocnej tj. średnio w miesiącu 160 zł (brutto) na etat.

III. Wydatki

Plan wydatków na działalność placówek opiekuńczo -wychowawczych na dzień 1 września br. wynosi **7.978.057,28 zł.** z czego 76% stanowią wydatki osobowe, a pozostałe 24% to wydatki statutowe.

Strukturę wydatków osobowych i statutowych prezentują wykresy poniżej.

W okresie od czerwca do września br. plan na działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych został zwiększony o kwotę 29.122,55 zł.

Są to środki z darowizn pieniężnych przekazanych na rzecz placówek oraz dochodów z tytułu rozliczenia kosztów za lata ubiegłe, o które zgodnie z wnioskami zostały zwiększone wydatki. Środki z darów pieniężnych zostały przeznaczone na wyposażenie placówek oraz organizację wycieczki do Parku Wodnego dla wyróżniających się wychowanków.